

Szerkesztőség és kiadó-
hivatal:

Bocskay-utca 9. sz.

Megjelenik minden hó 15-én.

Genealogiai Füzetek

CSALÁDTÖRTÉNETI FOLYÓIRAT.

A „Genealogiai Füzetek“

előfizetési ára:

Egész évre 8 kor.

Félévre 4 „

SZERKESZTIK:

CSIKSZENTMIHÁLYI SÁNDOR IMRE ÉS KÖRÖSPATAKI ÉS KÖPECCI SEBESTYÉN JÓZSEF.

KIADJA: A SZERKESZTŐSÉG.

Az úri hatóság fejlődése Magyarországon 1848-ig.

(Huszonötödik közlemény.)

As úri hatóság gyakorlása.

Midőn e terjedelmes jogkörnek a jogéletben való megjelenését kívánjuk vizsgálódásunk tárgyává tenni, akkor a legnagyobb nehézségekkel állunk szemközt, mert nem találunk hazánkban oly intézkedést, mely ezt kimerítően átölelte volna, s legalább egyik ágazatra tartalmazna oly rendelkezéseket, melyekkel az úgy lenne szabályozva, hogy ne maradjon fenn bizonyos úr, melyet a legkülönbözőbb jogtörténelmi emlékek összevetéseiből vont következtetésekkel lehet kitölteni. Az országos törvények, a szokásjog, a vármegyei statutumok s az egyes földesúri urbariumok azok, mikből e korszakban képet alkothatunk az úri hatóság gyakorlására. Mindenesetre az az egyén volt hivatva mindezen jogosítványok külső megjelenítésére, kiben az úri hatóság alatt álló területi érdekek összessége találkozott. Ez az egyén nem volt más, mint a földesúr maga, vagy ha ő gyámság vagy gondnokság alatt állott, az ő gyámja s gondnoka. Az úri hatóság e korszak folyamán is mint a nemesi földbirtok tartozéka jelenik meg, ezért az úri hatóság, míg a szt. korona s ősiségi elvek hatása alatt a közszolgálatok a földbirtokhoz fűződnek, mindig létezik megszakítás nélkül, csak a gyakorlóban történik változás. Így ha bizonyos magánjogi ügylet által a földbirtok egy személyről a másikra száll, átmegy az úri hatóság is. Még akkor sem szűnik meg az úri hatóság, ha a donatarius földbirtok a királyi koronára vissza száll, mert ekkor is fennállnak a közszükségletek, melyeket az kielégít, s midőn a király ius regiuma folytán a földbirtokot valakinek adományozza, szükségkép belép mindazon jogok gyakorlásába, melyek annak birtoklásából folynak. A földbirtok e közjogi jelentőségében találjuk meg azon alapelvnek jogosultságát, hogy az úri hatóság absolute folyton létezik, csak a jogkörét gyakorló személyben történik változás, mely előáll mindannyiszor, a hányszor a földterület birtoklása bizonyos ok alapján egy személyről a másikra megy át. Tehát első sorban az úri hatóság gyakorlására az illető terület birtokosa van hivatva, s itt alapfeltétel az, hogy ő nemes legyen. Így a szt. koronában birja e joga létokát. De a földsúr egy maga teljesen képtelen lett volna az úri hatóság gyakorlására. Ezért neki segéd szervekről kellett gondoskodni, s e segéd szervek nem lehettek mások, mint azok a személyek, kikre a földesúr gazdasági érdekeinek ápolgatását bízta, vagyis az ő officialesci, s továbbá a községi élet élénkülésével az illető község vagy mezőváros élén álló bíró voltak azok, kik az úr helyett s nevében az ő hatósági hatalmát gyakorolták, a mit az

fenn nem tartott saját maga számára. Innen van az, hogy fent idézett törvényeink dominus terrestris seu officialis-ról emlékeznek meg.

A falusbiróra nézve a régi scultetusi viszonyból vonhatunk következtetést, melyeknek példáit a jelen korszakban is látjuk. Így Thurzó 1614-ben a scultetus minden jogát adományozza. (Schwartner „De scultetis“ 168. l.), ép így 1661-ben Wesselényi (u. o.) 173. l.) 1672-ben Pálffy Tamás (u. o. 184. l.)

Midőn a módozatot tárgyaljuk, elég lesz csupán a biráskodásra szorítkozni, mert ez volt az úri hatóság leglényegesebb eleme, s a többi elem gyakorlási módját már a jogkörnél mondottakból igen könnyen kivehetjük. Az úr bírói hatalmát rendszerint az úri széken gyakorolta s csak a kisebb ügyekben intézkedett egymaga. E korszakban az úri széket illetőleg biztosan állíthatjuk, hogy az társas bíróság volt, a fent idézett törvényeink rendelkezése szerint részt vettek benne a szolgabíró és esküdtje. Hogy ez egyének részt vettek az úri igazságszolgáltatás gyakorlásánál, ennek okát a fellendülő vármegyei életben leljük meg.

Ha visszaemlékezünk a jobbágyok költözésénél s a szököttek s elhurczoltak visszakövetelésénél mondottakra, látjuk a szolgabíró s esküdtjét szerepelni, mint a jobbágyok érdekeinek védőit. Így nem tűnik fel előttünk csodálatosnak az, hogy e személyek részt vesznek akkor is, midőn a földesúr vagy megbízottja felettük ítéletet mond ki. Az alábbiakban részint a mondottak lesznek igazolva, részint azok az intézkedések adatnak elő, mik az úri hatóság biráskodási jogának gyakorlását szabályozzák. Itt első sorban a H. K. III. R. 26. czime intézkedéseivel kell megismerkednünk, melynek czime „De modo et ordine impensionis iudicii ex parte jobagionum fiendo“ s ezzel hozzuk összefüggésbe a többi intézkedéseket. Itt kérdés, hogy a földesúr tartozik-e a panaszos fél kérésére jobbágyai részéről igazságot szolgáltatni és ha ezt tenni vonakodnék, érheti-e valami joghátrány? s aztán lehet-e (azt beidézvén, hogy az ügy felett az ispán a szolgabírák előtt határozzon) jobbágyai részéről való igazságszolgáltatásról gondoskodni? vagy a főispán a szolgabírákkal azok felett tanuskodhatik-e? Ugy az emberi, mint az isteni jogból s a közönséges törvényből kifolyólag, jobbágyai s nemtelen cselédei felett bármely panaszos, sértett, károsított egyszerű felszólítására, panaszára tartozik igazságot szolgáltatni s az ítéletet végrehajtani. Mielőtt azonban evocatio vagy citatio által az igazságszolgáltatásra fel nem hivatott, semmi büntetés alá nem esik, mert büntetés csak a bírói rendelet áthágása miatt róható ki. Ez

esetben az ispán a szolgabírákkal nem járhat el. Ezért ha valamely nemes (legyen egyházi vagy világi) a királyi Curiához, vagy a sedes iudiciariára hivatva, hogy ő megjelenjen s jobbágyait vagy nemtelen cselédeit törvény elébe állítsa, akkor ha az ily nemes meg nem jelenik, vagy egyedül megy el, 3 nehéz marcaban s névszerint megidézett jobbágyai s nemtelen cselédei száma szerint fejenkint 1 marcaban marasztassék el s ezen felül minden egyes eléállítottat rendelt személy 1 nehéz marcaban. Továbbá a felperes keresetének petituma megítéltetik, ha a per nagyobb hatalmaskodás ténye miatt a királyi Curiában indított meg, úgy a nemes mint névszerint előállítottat rendelt jobbágyai s nemtelen cselédei fej s mindenemü javak elvesztésével sújtandók. Ha a kisebb hatalmaskodás ténye miatt a megyei Sedes Judiciaria elé idéztetett, akkor a bíró s felperes javára 100 frtban; s a felperes javára jobbágyai s nemtelen cselédei fejenkint homagiumokban 40—40 frtban marasztatnak el; mert a vármegyei törvényszéknél violentia s hatalmaskodás ténye miatt a büntetés 100 frtnál többre nem mehet. De ha megjelenik s feleletében jobbágyai s nemtelen cselédei részéről az ügy, felperes keresete felett igazságot ígér szolgáltatni, akkor a helyszínén, hol az ily jobbágyok vagy nemtelen cselédek laknak, a rendes bíróság által kitűzendő határnapon, az illető megye egy vagy két szolgabírája előtt; hol birtoka fekszik, önmaga vagy officialisa, vagy villicusa abból igazságot tartozik szolgáltatni.“ (Itt a szolgabírák mint törvényes bizonyosság vettek részt.) Ez eljárás szerfelett hosszadalmas volt. Ezt az 1609: 29. t.-cz. 9. §. oda módosította, ha a jobbágyok s nemtelen cselédek ellenében merülne fel violentia s hatalmaskodás miatt panasz, akkor a földesúr a panaszos kérésére, felszólítására, mely a szolgabíró közvetítése által történik, a szolgabíró s a megyei esküdték jelenlétében tartozik igazságot szolgáltatni, s elégtételt adni, s ha ezt tenni vonakodnék, az alispán vele szemben a régi törvények rendelkezése szerint járjon el. Ezt rendeli az 1613: 23. t.-cz. 12., 13. §. is.

A kitűzött határnapon a földesúr tartozott a jobbágyokat s nemtelen cselédeket úri szék elé állíttatni. Ez az, miben a jobbágy a nemestől különbözik. Mig a jobbágy személyében a törvény elé volt állítható, addig a nemes, ha jobbágytelken lakott is, és ha ő is résztvett a hatalmaskodásban, akkor még a H. K. III. R. 26. czime érvényben állott, a felperesnek csakis törvénybe idéztetését kellett kérnie. A II. R. 23. czime szerint 290 frtban marasztatott el. Az előző törvények után, melyek kifejezetten csakis a jobbágyokat s nemtelen cselédeket rendelik az úri szék elé állítandóknak, a nemes, bár jobbágytelken lakott is, ha hatalmaskodott, a maga illetékes személyi bírása elé volt idézendő. Mi a jobbágyok előállítását illeti, H. K. II. R. 23. cz. 2. §. ezeket mondja: csakis a jobbágyokra s nemtelen cselédekre terjed ki az előállítás, kiket csak saját földesuraik s nem officialesek is állítottak elő s visznek a bíró elé. Ezt kifejezi az 1638: 27. t.-cz. principiuma is. S ha a földesúr mindkét felet meghallgatta, tartozott a bizonyítási eszközök betérjesztése után határozni s ítéletet mondani. Ha pedig (H. K. III. R. 26. cz. 8. §.) a határnapon igazságot szolgáltatni nem akart, vagy pedig azt elhanyagolta, akkor az úr az impensio elmulasztása, a bírói meghagyás iránt való engedetlenség miatt, a jobbágyok s nemtelen cselédek után (kik felett igazságot kellett szolgáltatnia) fejenkint fizetendő 3 marcaban elmarasztatják, melynek $\frac{2}{3}$ -a a bíróé, $\frac{1}{3}$ -a a felperesé s ugyanily büntetés terhe alatt újból impensiora szoríttatik. Az 1609: 29. t.-cz., 1613: 23. t.-cz. szerint az újabb fel-

szólítás a bíróság megtartására elhagyatott. (9. §.) Ha másodsor se tett eleget az impensio-ra való felszólításnak, akkor a jobbágyok s nemtelen cselédek homagiumában marasztatják el s ezen kívül a felperesnek tartozik eleget tenni, illetve kártérítést nyújtani. Ez történik akkor, ha violentia vagy kisebb hatalmaskodás esete forgott fenn; mert ha főbenjáró nagyobb hatalmaskodási tény forog fenn, jobbágyai fej- és jószágvesztésre ítéltetnek s bárhol letartoztathatók.

Ha mindazonáltal a földesúr a kitűzött időben igazságot szolgáltatna, ha a jobbágyok és nemtelen cselédek a nagyobb hatalmaskodásban marasztatnának el, főbenjárólag ítéltessenek el s minden ingó s ingatlan javaik foglaltassanak le, melyeknek $\frac{2}{3}$ -a a földesúrat illeti mint bíróé, $\frac{1}{3}$ -a a felperesé; s a földesúr tartozik az illetőket az ellenfélnek átadni, hogy az a főbenjáró ítéletet rajtuk végrehajtsa. Ha ezt a földesúr megtenni vonakodnék, akkor azoknak homagiumát a saját maga vagyonából tartozik megfizetni. Ha a jobbágyok akkor, midőn az úr az impensio gyakorlását megígérte, hatalma alatt voltak ugyan, de időközben valaki a jobbágyok vagy nemtelen cselédek közül elszoúknék, vagy bármely módon szabadulna az úr hatósága alól, akkor a földesúrat semmivel sem büntethetni. (Itt az egyidejűsége gondolt Verbőczy.) De ha az impensio ígérete után s a kitűzött nap előtt a földesúr tudta nélkül szökik el valaki, vagy rejtőzik el, akkor annak minden ingó s ingatlan vagyona, mi a területen található, az úr által lefoglalható; de az mindazonáltal annak homagiumát, 10 marcat, azaz 40 arany forintot tartozik a kereső félnek fizetni s a hátra hagyott ingó vagyon $\frac{1}{3}$ -át átadni. Az ingatlant s a haereditast tartozik megbecsülni s a becsárnak $\frac{1}{3}$ -át hasonlóképp átszolgáltatni. Ugy az ingónak, mint az ingatlanak $\frac{2}{3}$ -át maga számára megtarthatja. Ezen felül, ha az ellenfél a szökevénynt bárhol megtalálja, szabad legyen neki ezt letartoztatni s a főbenjáró ítéletet szabadon végrehajthassa felette. Ha pedig a kisebb hatalmaskodást követte el az ily jobbágy, akkor csak a homagium fizetendő az ellenfélnek s ezen felül megtérítendő a kár is, mit a jobbágy vagy nemtelen szolga okozott. Ezzel megegyeznek 1609: 29. t.-cz., 1613: 23. t.-cz., 1618: 60. t.-cz., 1635: 16. t.-cz., 1638: 27. t.-cz. rendelkezései. Ha ez impensionális pernek eredetét keressük, a mult korszak tárgyalására visszagondolva, könnyen rájövünk arra, hogy a királyi privilegiumok záradékában mindenütt olvashatjuk: „ha az úr az igazságszolgáltatást megtagadja, vagy hanyagul jár el, akkor eljárásáról számot adni a király vagy az ország rendes bírái elé idéztetik“, mint Zsigmond III. decretumának (1405. II.) 10 articulusa nyilván ki is fejez.

Itt térjünk vissza azon esethez, midőn a földesúr igazságot szolgáltatott a panaszos felszólítására, s vegyük fel azt az eshetőséget, hogy ez az ítélettel nincs megelégedve valamelyik fél, mi történik. Vagyis az úri széken hozott ítélet ellen lehet-e fellebbezni? Erre a H. K. III. R. 25. czime 4. §. szerint, úgy adhatjuk meg a feleletet, hogy a meg nem elégedő fél felsőbb bírák elő fellebbezhetett s az ügy, ha az egyházi törvényszék ügyeivel állott rokonságban, a rendes diaecesanus; ha világi volt az ügy természete, az ispán s a szolgabírák elő terjesztetett s 6. §. szerint az ítéletet az úr tartozott végrehajtatni.

Itt az úri hatóság gyakorlását illetőleg nem lesz felesleges a jobbágyok s nemtelen cselédek esküteléről megemlékezni. E tárgyban a H. K. III. R. 27. czime határoz. Ha a per a jobbágyok vagy nemtelen szolgák előállítására iránt a királyi Curiában evocatio vagy a megyei ispán sedes iudiciariáján citatio által

megindított s a bíró által a földesúrhoz (impensio végett) leküldetett s ha kereső fél az impensio idején háromszoros vallatólevelet (tres literas inquisitorias) mutat a vádlottal szemben, s ha azok az ellenük támasztott actio tárgyát megtagadják: akkor a megtagadó jobbágnak vagy nemtelen cselédnek homagiának megfelelőleg 40-ed magával kell tisztító esküt tennie s a választott társainak jó hírű s becsületes parasztoznak kell lenniök. Mert 1486: 14. t.-cz. 5. §. szerint nemtelenek nemes ellen nem tanuskodhatnak s e merevségen segített így hazánk szokásjoga; mert minden egyes jobbágnak (H. K. III. 27. 1. §.) szerint az esküje egy frtot vagyis 100 denárt ér, de ha bűnygyben tesz esküt, midőn főbenjáró ügy forog fenn, esküje nem a homagium, hanem az érdeme s a büntetés szerint mérlegeltetik. Ha pedig felperes kettős vallató levelet (binas literas inquisitorias) mutat, 20-ad magával; ha egyszerűt, tized magával, vele egyenlő állásuakkal tesz esküt. Ez áll a nemesekkel szemben. Ha jobbágyok s nemtelen cselédek között forog fenn per, akkor a helyi szokás határoz. Mi a vallató leveleket illeti, azokra nézve fontos, vajjon király vagy az ország más, rendes birájának meghagyására hiteles helyen, vagy az illető rendes bíró előtt a congregatiókon állítottak-e ki. Az egyszerű vallató levelek bármely telkérésére az ispán sedes iudiciarián állítottak ki s csak részben, nem teljességben volt hatályuk. Megjegyzendő, ha az impensio idején az alperesek felperesnek ellenük való követelését megtagadják s magukat szomszédaik tanuságával vagy más egyéb alkalmas eszközzel tisztáznai akarják s felperes ezt elfogadni nem akarná, hanem a bírótól a vallató levelek hatálya szerint kivánná a per elintézését, akkor az esküvők száma, a vallató levelek hatályának megfelelőleg, felényire szállítandó le, mint az a nemesek ügyeiben is szokásos. Midőn az urnak a királyi Curiában vagy sedes iudiciarián jobbágyok vagy nemtelen cselédek helyett leteendő eskü hatá-

roztatik, akkor ő köteles ezt letenni, mi ezekre is kiható. Es ha az úr a közvállalás után az esküt letette, a jobbágyok s nemtelen cselédek is mentek maradnak. Ha pedig ő elveszti a pert, ezek is elmarasztaltatnak.

Itt érdekel minket még azon eset, hogy mikép hajthatni fel a kárt és adósságot oly jobbágyokon, kik semmi nemü vagyonnal nem bírtak. Itt irányadóul a H. K. III. R. 28. czimét vehetjük. Itt a kiindulási alapot az képezi, hogy az ily jobbágy homagiumban s a kár megtérítésében elmarasztalt s neki semmi nemü ingó vagy ingatlan vagyona nincs, miből eleget tehetne, akkor tartozik a földesúr az elmarasztalt jobbágyot az ellenfélnek kiadni, ki azt 15 napig (ha az alatt az elmarasztalt vele ki nem egyezett) lefogva tarthatja; de testében kárt nem okozhat annak homagiuma büntetése alatt, de tartozik azt kenyérrrel s vízzel ellátni. Ha a jobbágy ez alatt az idő alatt magát ki nem szabadítja, a felperes azt tovább vissza nem tarthatja, hanem annak azon esküjével szerez magának biztosítékot, hogy a mit a munkával, kéregetéssel szerez hetenkint, annak $\frac{1}{3}$ -át neki adja, míg adósságát egészen letörleszti. Ha a jobbágy esküt tenni s e terhet magára vállalni nem akarná, vagy elvállalván, ellenfelét megcsálná, akkor az ellenfél a jobbágyot a hol találja, letartoztathatja s joga van a jobbágyot arra kényszeríteni, hogy azt tegye, mit szabadon bocsátva tenni nem akart.

Ez sokáig divott jogéletünkben. A vármegyei statutumok közül csak egyet találunk, mely csak a szökevény jobbágyok adóssága felhajtásáról ettől kevéssé eltérőleg intézkedik. Ekkor a visszakövetelt jobbágy a hitelező kezébe adatik s mindaddig ott tartható, míg kötelezettségének eleget tesz, tehát 15 napi korlátolás nincs meg. (Kolosvári-Ovári id. m. II. k. 1. fele 104. l. 1616. gömörmegei statutum. Kitionich „Centuria Dubietatum“ XCVIII.)

Dr. Endes Miklós.

Bodoki Mikó Miklós családi krónikája.

(Második közlemény.)

Ugyan ebben az esztendőben pünkösöd nap tájba holt meg az szegény Mikó György bátyám uram Kolosváratt; ide haza hozták Olczemire a testét. Az régi rakott sirt az templumba nagyobbban csinálák; az szegény jobb apánk és anyánk koporsójok is abban volt, énnekem is az szegény Mikó Borbára asszony néném koporsója ott volt. Több koporsók is voltak benne; mind ki szedték vala addig.

Ugyan ebben az esztendőben lön Olczemin az Mikó György bátyám uram leánya az Mikó Zsuzsánna asszony lakodalma. Nemes Tamás uramnak adák.

Anno Domini 1625 Szent-Márton nap tájba lön az Imeczi Iona hugom asszony lakodalma. Jankó Mihály uramnak adák, az maxainak.¹

Anno Domini 1627 die 3 Martii az nénémet Mikó Anna asszonyt adtuk Gáspár Miklós² uramnak. Itt Bo-

¹ Maxa, Maksa Háromszék megyében, a régi Kézdi szék egyik nyugati határfaluja.

² Ezt a Gáspár Miklóst Brandenburgi Katalinnak egy 1630 május 20-án kelt oklevele — a mely Mikó Miklóst is említi — *felfalusi Gáspár* Miklósnak nevezi. Az oklevél átirata a nagyváradi Sarkantyus Gyulay család 1769 decz. 1-én kelt átiratkötetében, az Erd. Nemz. Muz. tulajdonában. (1906-i új szerzemények csomója.)

dokon lött kézfogások ő kegyelmeknek. Velem lakott; néném asszony.

Ugyan ebben az esztendőben die 2 Junii mátkásodtam én is meg Szagonba.³ Az néhai nemzetes Mikes György uram hajadon leányát Mikes Annát kérte az úr Mikó Ferencz uram ő nagysága meg nekem. Meg is eskettünk⁴ mindjárt. Sok becsületes emberek voltak ott akkor.

Ugyan ebben az 1627. esztendőbe(n) die 4 Julii lön itt Bodokon az Gáspár Miklós lakodalma az nénémel Mikó Anna asszonynyal. Sukeosd György⁵ uram volt násznagya ő kegyelmeknek.

Másnap ugymint die 5 Julii mentünk mü is az mátkámért Szagonba. Az úr Mikó Ferencz uram volt násznagyom, az asszony nyoszolyó asszony; Mikó József uram vőfélyem. Násznépek: Daniel Péter uram, Daniel Mihály uram, Nemes Tamás uram, Basa Tamás uram, Henter András uram, Damokos Ferencz uram, Mikó István uram, Mikó Mihály uram, Károli István uram, Jankó Mihály uramék mind a kettő, Angialosi

³ Zágony; Háromszék megyében, a régi Orbai széken. Határszéli falu.

⁴ Eskettünk; azaz eskedtünk, esküdtünk.

⁵ Sükösöd Györgyről v. ö. Gen. Füz. 1905. 104—105.

Mihály uram, az öcsém Imeczi Mihály uram, Séra István uram, Donát Mátyás uram, Janczó Mihály, Cheriek Ferencz, Szonda Gergely, Keöver László és Vitalius György uramék. Ebédet ott öttünk, jó idein haza jöttünk.

Die 6 Julii mind itt voltak ő kegyelmek, csak az úr⁶ mene el reggel a fejedelemhez.

Mikes Boldizsár uramék is ide jöttek ebédre Szagonból.

Die 7. Julii ment el Gaspar Miklós uram az né-némével Mikó Anna asszonynyal reggel az ki kevés násznépével volt ő kegyelme azokkal.

Anno Domini 1628 die 16 Julii lön az Imeczi Judit hugom asszony kézfogások Apor Lázár urammal Szabolán,⁷ Mikes Zsigmond uram házánál, mivel ő kegyelmek tartották az szegény hugom asszonyékat az szegény atyjok holta után; ő kegyelmek voltak tutori.

Anno Domini 1629 die 2 Februarii lön ugyan Szabolán az Apor Lázár uram lakodalmok hugom asszonnyal.⁸ A fejedelem ő felsége Bethlen Gábor a fejedelem-asszonnyal ott voltak az lakodalomba.

Anno Domini 1629 die 8 Julii adá az Úristen ez világra az mü első gyermekünköt és leányunkot az édes Ilonámot reggel, napfeljöttkor vasárnap, kit Isten éltesen sokáig szent neve dicsiretíre, lelke üdvességire. Amen.

Ugyan 1629 esztendőben die 4 Novembris⁹ keresztelttem meg az édes Ilonámot. Nemes Tamás uram, Bernald Ferencz, Mikes Boldizsár uramék, az öcsém Imeczi Mihály uram itt voltak. Komák Rettí István deák uram, Mihácz Demeter uram, Janczió Mihály, az szágoni Vaina Mihály uramék voltak. Mikes Györgyné asszonyom, az sógor Mikes Miklós uram is itt volt. Az kiknek feleségek volt mind asszonyomékkal együtt voltak, csak Vaina Mihály uram volt egyedül.

Anno Domini 1631 die 11 Martii adá az Úristen ez világra az mü második gyermekünköt és leányunkot Borkát, napfeljöttkor reggel, kedd napon; kit Isten éltesen sokáig szent neve dicsiretíre, lelke üdvességire. Amen.

Anno Domini 1631 die 30 Augusti éjjel holt volt meg az én édes, kedves, szerelmes öcsém Imeczi Mihály uram, Niuitodon.

31 die Niuitodra mentem feleségemmel. 3 die Septembris temetők el az szegény édes öcsém uramot az szegény atyja mellé az templumba, az rakott sirba.

Anno Domini 1632 die 18 Aprilis keresztelttem meg Borkát Daniel Mihály uram, Nemes Tamás uram, asszonyomékkal; Mikó Györgyné asszonyom, Mikó István és Mihály uramék, Mikes Miklós uramék itt voltak. Koma Mihácz Demeter uram, az Mikó Györgyné asszonyom öcsese.

Anno Domini 1633 nagy pestis volt itt köztünk.

Anno Domini 1633 die 21 Martii adá az Úristen ez világra az mü harmadik gyermekünköt és első fiunkot Mikó Jánost reggel hét óra tájba; — nagy-hétfő volt az nap —, kiért legyen áldott az ő felsége nagy neve érette; éltesse sokáig szent neve dicsiretíre, nevelje keresztyén anyaszentegyházának épületire, lelkének üdvességire, nekünk is örömeinkre. Amen.

Ugyan ebben az esztendőben die 6 Augusti nagy hirtelen kereszteltetők meg Jánost estve naplemene-

⁶ Mikó Ferencz.

⁷ Zahola; Háromszék megyében, a régi Orbai széken.

⁸ E házasságból származott fioknak, Jánosnak fia volt Apor Péter.

⁹ Az eredetiben Novembri. Az -er és -is végű hónapok genitivusait tovább is következetesen hibásan írja. Mindenütt helyesbítettük.

tele után. Igen elnehezedett vala; oly beteg volt, azt tudók mindjárt meghal. 5 die Augusti betegült vala.

Ugyan ebben az 1633 esztendőben, die 5 Septembris lön Niaszaljban az hugom Mikó Erzsók asszony lakodalmok. Radák András uramnak adók meg ő kegyelmét. Hatvani Zsigmondné asszonyom az nénénk az Czhefej László uram anyja tartotta az szegény üdvözült szerelmes asszonyom anyám halála után. Egy volt ő kegyelme az anyánkkal.

Anno Domini 1635 die 18 Augusti estve betegédék meg az feleségem, és azon éjjel tíz óra tájba adá az Urísten az mü negyedik gyermekünköt és második fiunkot Mikó Ferenczet, kit Isten éltesen, neveljen sokáig szent neve dicsiretíre, keresztyén anyaszentegyházának épületire, lelkének üdvességire, nekünk is örömeinkre. Amen.

Ugyan ebben az 1635 esztendőben holt meg a szegény úr Mikó Ferencz uram Fejérváratt juliusban. Ott is temetők el die 28 Augusti az kisebb templumba nagy böcsülettel; az fejedelem, fejedelem-asszony Erdély országának az színe mind jelen volt akkor, mivel akkorra partialis gyűlésre hivatta vala a fejedelem az országot.¹⁰

Anno Domini 1636 die 8 Aprilis eskettek engem itt Sepszi széki assessorságra Szentgieorgieön. Derék szék volt akkor.

Ugyan ebben az 1636 esztendőben die 21 Martii holt meg Baczába¹¹ az szegény Mikó József öcsém uram, az Mikó Ferencz uram fia.¹²

Die 20 Aprilis indultunk meg az testtel reggel Baczából; Monostorra vittük estvére.

Die 21 reggel vittük be Kolosvárra, az piacon való kisebb templumba temetők.¹³

Anno Domini 1637 die 21 Martii hala meg az szegény Mikó Mihály uram Meggyesen tíz és tizenegy óra közbe estve vagy éjjel. Az fejedelem konyhames-tere vala. Országgyűlése vala akkor Meggyesen; az nap végeződéék el az gyűlés.¹⁴ Haza hoztuk Olczemire a testet; rakott sirt csináltatánk az templum előtt.

Die 30 Martii temetők el a szegény bátyámat.

Ugyan ezen 1637 esztendőben die 20 Junii holt meg az szegény Mikó István bátyám uram is Olczemin. Az ősztől fogva mind betegeskedett szegény.

Die 23 Junii temetők el az szegény Mikó István uramot Mikó Mihály uram mellé.

Anno Domini 1638. Die 21 Martii. Adá az Urísten ez világra az mü ötödik gyermekünköt és harmadik leányunkot Annát, estve hét órakor tájba. Az nap Süket-vasárnap volt; kit Isten éltesen sokáig szent neve dicsiretíre, lelke üdvességire. Amen.

Anno Domini 1639, die 2 Januarii keresztelttem meg Ferenczet és Annát Nemes Tamás uram asszonnyal; Mikes Boldizsár, Apor Lázár uramék, Bernald Ferenczné asszonyom itt voltak. Komák: az brassai bíró Eötves Mihály, Forgaczi Bálint uraméknak követek volt itt képekbe és ugyan brassai Virág

¹⁰ Segesvári Bálint krónikája a halálozás napját julius 15-re, a temetést aug. 28-ra teszi. (Erd. Tört. Adatok IV. 208—209.)

¹¹ Bacza Szolnok-Doboka megyében, Dés közelében, a Nagy Szamos mellett.

¹² Haller Gábor naplójában (Erd. Tört. Adatok IV. 32.) Mikó József halálát III. 20-ra írja. Az eltérés valószínűleg onnan van, hogy Mikó J. éjszaka halhatott meg.

¹³ Kolozsmonostor. Ma Kolozsvár egyik külvárosa. A Mikó József holttestének Monostorra szállítását s a temetést feljegyezte Segesvári Bálint krónikája is Erd. Tört. Adatok IV. 210—11. Jakab Elek egy jegyzetében a Haller Gábor és Segesvári feljegyzésében különbséget lát. A különbség azonban tisztán csak az, hogy Haller a *halálozás*, Segesvári Bálint pedig a *temetés* idejét jegyezte fel.

¹⁴ Említi Haller Gábor is. Erd. Tört. Adatok IV. 39.

János uram asszonyommal a feleségivel együtt; Kis Pál Bálint, Gidófalvi Sámuel Deák uramék, a szentgyörgyi praedikátor Bodosi Bálint uram, Ereszteveni István uram; Nemes Bálintné asszonyom is komasszony volt; Ince Péter, Boda György, Erdeő Péterné és Erdeő Istvánné mind komák és koma-asszonyok voltak. Itt volt Mikes Györgyné asszonyom is, az feleségem anyja; több vendégim is voltak.

Anno Domini 1640 die 27 Junii adá az Úristen ez világra az műhetedik gyermekünköt és negyedik fiunkot. Igen betegen azon nap estve kereszteltetők meg Miklósnak szegénykét. Hétfő nap volt az nap.

Másnap, ugy mint die 11 Augusti szólítá ki Isten ő felsége ez csalárd, hamis, szemfényvesztő és árnyékhoz hasonló világból, estve szürkületkor szegénykét.

Die 12 Augusti temetők el az lelkemet, az mely temető rakott sirt kezdettem volt csináltatni, annak eleibe ásattam sirt neki, mivel az még nem készült vala jól el.

Anno Domini 1644 die 25 Januarii Szentgiergeön alol mustraltatta meg főkirálybíró Bassa Tamás uram az sepsi és erdővidékieket, mind lovast, gyalogot. Ott nagy hirtelen választának és esketének engem az Sepsi széki vicekirálybíróásra. Mihaczi Demeter uram elbucsuzék; ő kglme volt előttem.

Anno Domini 1644 die 2 Novembris adá az Úristen ez világra az műnyolczadik gyermekünköt és ötödik fiunkot, Mikó Istvánt éjjel, szeredára virradólag; kit Isten éltesen sokáig, neveljen szent neve dicsiretíre, lelkének üdvességire. Amen.

Anno Domini 1645 die 6 Martii kereszteltettem meg Istókot, Jankó Mihályné hugom asszony, Mikó Péter öcsém uram asszonyommal itt voltak. Komák az szentgyörgyi predikátor Fogarasi Ferencz uram, Ereszteüeni István uram, Boda György mind asszonyomékkal; Ince Péter, Erdeő Istvánné voltak.

Anno Domini 1646 die 16 Januarii darékszék¹⁵ lőn Szentgieörgieön. Az főkapitán Rákóczi Zsigmond uram ő nagysága is ott vala. Akkor bucsuztam el az vicekirálybíróástól én.

Anno Domini ugyan 1646, die 11 Octobris reggel az eskolába eczczersmind betegedének meg az én szerelmes, igen kedvem szerént való lelkem, édes, szép Mikó Ferencz fiam és az szegény édes öcsém Mikó György, az szegény Mikó Mihály bátyám uram kisebb fia. Itt Bodokon én tartottam az anyja halála után szegényt, vagyon két esztendeje.¹⁶

Die 14 Octobris álla meg a lelkem Ferenczemnek a szova.

Die 15 Octobris éjjel éjjél¹⁷ után két s három

¹⁵ Derékszék.

¹⁶ A kifejezés a feljegyzés egykorúságát mutatja, a melyet Mikó, a lemásoláskor sem irt át.

¹⁷ Effél

óra közbe szólítá ki Isten ő felsége ez hamis, csalárd, árnyékhoz hasonló világból, igen-igen nagy szübeli rettenetes keserüségünkre az szegény anyyával együtt.

Ugyan azon nap délután 3 óraker tájba szólítá ki Isten az szegény öcsémet is, ez rossz, bűnös világból. Az pestisbe halának meg a lelkeim.

Die 17 Octobris temetők el az szegény öcsémet. Olczemire vivők által, itt az Santaréin, csak gyalog. Az szegény atyja rakott sirjába, melléje tevők.

Die 18 Octobris temetők az én lelkem, szerelmes, édes, szép Mikó Ferenczem. Az új rakott sirba tevők. Nem csináltattam be az szádát az nap.

Die 19 Octobris reggel az édes kis Miklósomat kiásattam, azt is betétem az lelkem Ferenczem mellé, ugy csinálták be az szádát s tölttettem be.

Ugyan ebben az 1646 die 8 Decembris betegedék meg az én kedvem kereső lelkem szerelmes édes szép Mikó Ilonám is még este.

Die 12 Decembris szólítá ki Isten ő felsége ez kevés ideig tartó, párához hasonló rossz világból az lelkem édes leányomat, nekem az szegény anyyával együtt igen keserves szomorúságunkra, éjjélkörtájba.

Die 15 Decembris temetők el az lelkem édes szép leányomat. A pestisbe hala az lelkem meg.

Ebben az 1646 esztendőben nagy pestis volt itt köztünk.

Anno Domini 1648 die 6 Martii adá az Úristen ez világra az műkilencedik gyermekünköt és negyedik leányunkot Erzsókot, délután egy óraker tájba, péntek nap; kit Isten éltesen sokáig s neveljen szent neve dicsiretíre, lelke üdvességire. Amen.

Áldott legyen az Úristennek szent neve örökké érette, kilencz gyermeket adott volt¹⁸ ő felsége nekünk, feleségemmel.

Anno Domini 1649 die 27 Junii kereszteltettem meg Erzsókot, az kisebb leányomat. Komák Brassóból: Hersseli Lukács uram, Rosa András uram asszonyommal, Cziukas István uram is asszonyommal; Hermani Mihály és Besztercei Bálint uramék képekben is Cziukas István uram volt, Herseli Kristófné asszonyom képébe Miklós deák uram volt; Retti István deák uram a torjai Balás deák uram volt. Bod István uram asszonyommal, Ereszteüeni István uram, az itt való predicator Szentgieörgi János uram feleségéstől, Ince Péterné komám asszony. Ezek mind komák és koma asszonyok voltak.

Nemes Tamásné asszonyom hugom asszonyékkal Jankó Mihályné és Apor Lázárné hugom asszonyék és Mikó Péter öcsém uram itt voltak nálam. Három asztalhoz voltunk.

Kelemen Lajos.

¹⁸ Kétségtelen, hogy e mondatot csak a lemásoláskor írhatta.

Adatok a Gerendi család történetéhez.

(Első közlemény.)

Ezen történelmi híró ősnemes családnak törzse Gerendi Sámson (Samson de Gerend), ki Kővári L. (Erdély nevezetesebb családjai) szerint várispán volt a XIII. század első felében. Bölcsője az Aranyos völgye; nevét pedig az említett folyó partján fekvő Gerend adta.

Használták a „gerendi” mellett még a „vajdaszegi-, királyfalvi-, szentmártoni- (káposztás-) és nagy-laki

előnevet is, hisz mind ezen helységek a család birtokában voltak.

Hazánk legelőkelőbb családjaival, u. m. a Bogáthi-, Sombori-, Bánffi-, Erdélyi-, Mikola-, Apaffi- és Rákocziakkal sógorosodva jött le napjainkra.

A XVI. század vége és a XVII.-nek eleje közötti években — úgy látszik — csapások érték e családot és férfitagjai nagyon megapadtak, úgy, hogy kihalt-

nak irták genealogusaink. Ezt megczáfolni és olvasóinkkal a család leszármazását is (táblákat eddig nem közöltek) megismertetni czélja ezen soroknak.

Források (illetőleg irodalom).

K. — 89. I.	Sebes cs. lt.
N. I. IV. 370. I.	Endes cs. lt.
Gen. Füz. I., II., III. évf. Turul.	Tört. tár: 1892, 1896 és 1897 évf.
Gr. Lázár M.: Erdély főispánjai.	Pekri gen. táblák (kézirat). Mike S. (Reg. Arch.)
K. B.	Gr. Kemény József: Diplomatarium.
S. ung. A.	Gr. Kemény József: Reg. Arch.
S. sbbg. A.	I. Rákóczi György naplója. Jegyzetek és csal. közlés.
Gr. Teleki cs. oklt.	
Sz. oklt.	
Dózsa cs. lt.	

Nemességre vonatkozó adatok.

Mint ősnemes családnak czímeres nemes levélre a Gerendieknek szükségük nem volt. Ilyent nem is ismerünk.

Többet ért akkoriban a donatio, melylyel egyttal az összes nemesi jogok is megszereztek. Ilyen királyi adományban — tudomásunk szerint — négy-szer részesült a Gerendi család é. p.

1289-ben László királytól Keresztur, Gerend és Örkére. (Lásd: 2 és 3 regesta.)

1419-ben Zsigmond királytól Örkére. (Lásd: 15 regesta.)

1554-ben Ferdinánd királytól a káposztás-szentmiklósi vámot illetőleg. (Lásd: 72 regesta) és

1662. VIII. 5-én Apaffi Mihálytól Nagy-Lakon kuriával vajdaszei Gerendi (52) Miklós részére. (Mike S. gyűjt.)

A család czímer ágaskodó oroszlán első lábaival koronát tart. (Emléktábla, melyet Apaffi Gergely készített neje Gerendi (23.) Erzsébet emlékére 1562-ben. Ezen kő-tábla az ebesfalvi Apaffi-féle kastélyból került az Erd. Nemz. Muz. kő-régiség-tárába).¹

Gerendi (28.) János Tordamegye főispánja 1591-ben használt czímeres pecsétjében gerendával megrakott kétéjú sas látható. (Gr. Kemény József „Erdély pecsétjei“ 4. köt., 2. lap, 9. sz. Erd. Nemz. Muz. könyvt.)

S. sbbg. A. (161. l., 99 és 100. táb.) még egy harmadik czímert ismertet, t. i. vörös paizsban szarvával felfelé fordított és alulról nyíl-vesszővel át-szurt hold-sarló felett két csillag egy sorban.

¹ Czímerünk, melynek szép fényképét Dr. Pósta Béla egyetemi tanár úrnak, az Erdélyi Nemzeti Múzeum Érem- és Régiség-tára igazgatójának köszönjük, arról is nevezetes, hogy a legrégebbi magyar feliratú erdélyi czímeres emlékkő.

Regesták.

1. 1289. Magister (c.) *Nicolaus*, filius comitis (b.) *Petri*, filii *Sampsonis* (a.) de Gerend. (Jos. C. Kemény Diplomatarium I. 79.)
2. 1289. *Donationales* Ladislai regis super terris quibusdam *Keresztur*, *Surgud* et *Heurke* vocatis in que Cttu. de *Thorda* existentibus, pro magistro (c.) *Nicolao*, filio comitis (b.) *Petri* de Gerend donatario post seriem purae stationis per Capitulum Ecclesiae Tranniae relatum, in forma privilegialium expeditae Ao. 1289. (Jos. C. Kemény Reg. Arch. III. 65. l. 7. pont.)
3. 1289. *Donationales* Ladislai IV. regis super terra *Keresztur*, *Gerend* et *Örke* pro (c.) *Nicolao* de Gerend et attestatoriae super peracta eatenus pura Statione. (Jos. C. Kemény: Diplomatarium I. 79.)
4. *Déva*, 1331. V. 16. Tamás erd. vajda fölszólítja a gyulafejérvári káptalant, hogy küldje ki hiteles bizonyosságát, ki Nagylaki András vagy Csekelaki Miklós vajdai ember jelenlétében az Aranyos melléki széke-lyek közgyűlésébe menvén, ezen széke-lyeket idézze ő elébe, hogy hallgassák és lássák meg azt a Gyéres faluról szóló határjárású jelentést, mely, mint a király előtt Gerendi (d.) Péter fia (e.) Miklós (comes) állította, az ő birtokában van. Miután ugyanis Gyérest az aranyosi széke-lyek a királytól adományban kérték: a király őt bizta meg, hogy ezen ügyben tartson vizsgálatot. (Sz. Oklt. I. 32. sz. 44. l.)

5. 1353. *Relatoria* Conventus K. Monostoriensis (in copia) super fassione et deposita desuper quam pluriorum attestatione et juramento: quod nempe Michael archidiaconus de Doboka, et Ladislau filius Stephani de Veresmart taliter (g.) *Nicolao* filio (e.) *Nicolai* et (i.) *Petro* filio (f.) *Jacobi* de Gerend et Ladislao filio *Nicolai* de Fyged in linea generationis et consanguinitatis attineant, ut in eorundem possessionibus quartam habere debeant filialem. (Jos. C. Kemény: Reg. Arch. II. 187. l. 1. pont.)

6. *Gyulafejérvár*, 1360. III. 18. Az erd. káptalan előtt Gerendi (e.) Miklós fia (g.) Miklós és (f.) Jakab fia (i.) Péter örkei Zopus Miklósnak, miután ez a birtokaikra vonatkozó, s már régen elidegenített leveleiket önként visszaadta, menedéket adnak, s egyszersmind az őseik által neki adott Örke birtokában háborítatlanul megtartani ígérnek. (gr. Teleki cs. oklt. I. 73. sz. 112. l.)
7. *Váradja*, 1367. I. 7. Péter erd. alvajda megparancsolja a rovóknak, hogy a Gerendi (g.) Miklós mester és kolozsvári Darabas László birságából a Zenner Miklós ispánt megillető részt fizessék ki. (gr. Teleki cs. oklt. I. 110. sz. 150. l.)

Az Erd. Nemz. Múz. Érem- és Régiség-tárának fénykép-felvétele. Gerendi Erzsébet czímeres emléke.

a) Samson de Gerend
 b) Péter
 c) Miklós mester. 1289.
 d) Péter comes.
 e) Miklós comes. 1331.
 f) Jakab
 g) Miklós mester. 1379 (?)
 h) Jakab 1353—1360.
 i) Péter 1353—1360.
 j) Miklós. 1398.
 k) László
 l) János körül. 1413 körül.

m) Marcsit. 1416.
 n) Erzsébet. 1413 körül.
 o) János 1410.
 p) Péter 1416.
 q) Erzsébet. 1413 körül.
 r) Erzsébet. 1413 körül.
 s) Erzsébet. 1413 körül.
 t) Erzsébet. 1413 körül.
 u) Erzsébet. 1413 körül.
 v) Erzsébet. 1413 körül.
 w) Erzsébet. 1413 körül.
 x) Erzsébet. 1413 körül.
 y) Erzsébet. 1413 körül.
 z) Erzsébet. 1413 körül.

1. Miklós 1418—1425.
 2. Miklós 1418—1425.
 3. Miklós 1450—1489.
 4. Erzsébet 1418—1425.
 5. Jakab 1497—1507.
 6. Péter 1499—1504.
 7. László 1499—1524.
 8. Miklós 1499—1536.
 9. Klára 1500.
 10. Zsófia 1500.
 11. Magda 1499—1522.
 12. Mária 1499—1522.
 13. György 1547—1556.
 14. Péter 1547—1556.
 15. Anna 1507.
 16. Kata 1502.
 17. Márta 1572.
 18. Erzsébet 1572.
 19. Anna 1572.
 20. Kata 1572.
 21. Márton 1543.
 22. Anna 1553.
 23. Erzsébet 1543.
 24. Benedek 1547—1552.
 25. János 1504.
 26. Péter 1507.
 27. Miklós 1507.
 28. György 1547—1556.
 29. György 1547—1556.
 30. Pál 1567—1598.
 31. Péter 1567.
 32. István 1567.
 33. Miklós 1567.
 34. Péter 1567.
 35. István 1567.
 36. István 1567.
 37. Magda 1567.
 38. Pál 1567—1598.
 39. Péter 1567.
 40. István 1567.
 41. György 1567.
 42. Erzsébet 1567.
 43. György 1567.
 44. Péter 1567.
 45. István 1567.
 46. Márton 1567.
 47. László 1567.
 48. István 1567.
 49. Péter 1567.
 50. Zsófia 1567.
 51. Klára 1567.
 52. Miklós 1567.
 53. János 1567.
 54. István 1567.
 55. Miklós 1567.
 56. Péter 1567.
 57. István 1567.
 58. Borbála 1567.
 59. Éva 1567.
 60. Anna 1567.
 61. Imre 1567.
 62. László 1567.
 63. Samu 1567.
 64. Sándor 1567.
 65. Júlia 1567.
 66. Rákkel 1567.
 67. Borbála 1567.
 68. Zsigmond 1567.
 69. Teréz 1567.
 70. László 1567.
 71. Miklós 1567.
 72. Mária 1567.
 73. István 1567.
 74. László 1567.
 75. Lujza 1567.
 76. Géza 1567.
 77. Akos 1567.
 78. Róza 1567.

13. György 1547—1556.
 14. Péter 1547—1556.
 15. Anna 1507.
 16. Kata 1502.
 17. Márta 1572.
 18. Erzsébet 1572.
 19. Anna 1572.
 20. Kata 1572.
 21. Márton 1543.
 22. Anna 1553.
 23. Erzsébet 1543.
 24. Benedek 1547—1552.
 25. János 1504.
 26. Péter 1507.
 27. Miklós 1507.
 28. György 1547—1556.
 29. György 1547—1556.
 30. Pál 1567—1598.
 31. Péter 1567.
 32. István 1567.
 33. Miklós 1567.
 34. Péter 1567.
 35. István 1567.
 36. István 1567.
 37. Magda 1567.
 38. Pál 1567—1598.
 39. Péter 1567.
 40. István 1567.
 41. György 1567.
 42. Erzsébet 1567.
 43. György 1567.
 44. Péter 1567.
 45. István 1567.
 46. Márton 1567.
 47. László 1567.
 48. István 1567.
 49. Péter 1567.
 50. Zsófia 1567.
 51. Klára 1567.
 52. Miklós 1567.
 53. János 1567.
 54. István 1567.
 55. Miklós 1567.
 56. Péter 1567.
 57. István 1567.
 58. Borbála 1567.
 59. Éva 1567.
 60. Anna 1567.
 61. Imre 1567.
 62. László 1567.
 63. Samu 1567.
 64. Sándor 1567.
 65. Júlia 1567.
 66. Rákkel 1567.
 67. Borbála 1567.
 68. Zsigmond 1567.
 69. Teréz 1567.
 70. László 1567.
 71. Miklós 1567.
 72. Mária 1567.
 73. István 1567.
 74. László 1567.
 75. Lujza 1567.
 76. Géza 1567.
 77. Akos 1567.
 78. Róza 1567.

38. János 1504.
 39. Anna 1507.
 40. Péter 1507.
 41. Miklós 1507.
 42. György 1547—1556.
 43. György 1547—1556.
 44. Péter 1547—1556.
 45. István 1547—1556.
 46. Márton 1543.
 47. László 1543.
 48. István 1543.
 49. Péter 1543.
 50. Zsófia 1543.
 51. Klára 1543.
 52. Miklós 1543.
 53. János 1543.
 54. István 1543.
 55. Miklós 1543.
 56. Péter 1543.
 57. István 1543.
 58. Borbála 1543.
 59. Éva 1543.
 60. Anna 1543.
 61. Imre 1543.
 62. László 1543.
 63. Samu 1543.
 64. Sándor 1543.
 65. Júlia 1543.
 66. Rákkel 1543.
 67. Borbála 1543.
 68. Zsigmond 1543.
 69. Teréz 1543.
 70. László 1543.
 71. Miklós 1543.
 72. Mária 1543.
 73. István 1543.
 74. László 1543.
 75. Lujza 1543.
 76. Géza 1543.
 77. Akos 1543.
 78. Róza 1543.

48. István és Barabási Felvinczi Márton
 49. István és Barabási Felvinczi Márton
 50. István és Barabási Felvinczi Márton
 51. István és Barabási Felvinczi Márton
 52. István és Barabási Felvinczi Márton
 53. István és Barabási Felvinczi Márton
 54. István és Barabási Felvinczi Márton
 55. István és Barabási Felvinczi Márton
 56. István és Barabási Felvinczi Márton
 57. István és Barabási Felvinczi Márton
 58. István és Barabási Felvinczi Márton
 59. István és Barabási Felvinczi Márton
 60. István és Barabási Felvinczi Márton
 61. István és Barabási Felvinczi Márton
 62. István és Barabási Felvinczi Márton
 63. István és Barabási Felvinczi Márton
 64. István és Barabási Felvinczi Márton
 65. István és Barabási Felvinczi Márton
 66. István és Barabási Felvinczi Márton
 67. István és Barabási Felvinczi Márton
 68. István és Barabási Felvinczi Márton
 69. István és Barabási Felvinczi Márton
 70. István és Barabási Felvinczi Márton
 71. István és Barabási Felvinczi Márton
 72. István és Barabási Felvinczi Márton
 73. István és Barabási Felvinczi Márton
 74. István és Barabási Felvinczi Márton
 75. István és Barabási Felvinczi Márton
 76. István és Barabási Felvinczi Márton
 77. István és Barabási Felvinczi Márton
 78. István és Barabási Felvinczi Márton

58. Borbála kökösi és al-dobolyi Gótri (Dobolyi) Gábor
 59. Éva olaszteleki Kolumbán Mihály.
 60. Anna
 61. Imre farnasi Keczel Borbála
 62. László Sarádi Zsuzsa
 63. Samu Josinezi Klára
 64. Sándor
 65. Júlia komádi Tarsoly Miklós
 66. Rákkel végfalvi Horváth Gáspár
 67. Borbála koppandi Foszto Farkas
 68. Zsigmond harsányi és sárospataki Dobolyi József Harsányi Klára.
 69. Teréz
 70. László közép-ajtai (hercegeteki) Kósa Veronika
 71. Miklós. 1838. Veszprémi Róza
 72. Mária
 73. István. 1906. éi. koppandi (selyei) Foszto Ilka.
 74. László se yet Toinai Róza.
 75. Lujza
 76. Géza a-tól: b-tól: 77. Akos. 1906. éi. Grosz Emma
 78. Róza.

54. László kéméri Tordai Erzsébet. 1725 körül.
 55. Miklós m.-vásárhelyi Erzsényes Sámuel
 56. Péter kőhányi Vadas Mária.
 57. Sándor Hortobágyi Rebeka.
 58. Borbála közép-ajtai (hercegeteki) Kósa Veronika
 59. Éva olaszteleki Kolumbán Mihály.
 60. Anna
 61. Imre farnasi Keczel Borbála
 62. László Sarádi Zsuzsa
 63. Samu Josinezi Klára
 64. Sándor
 65. Júlia komádi Tarsoly Miklós
 66. Rákkel végfalvi Horváth Gáspár
 67. Borbála koppandi Foszto Farkas
 68. Zsigmond harsányi és sárospataki Dobolyi József Harsányi Klára.
 69. Teréz
 70. László közép-ajtai (hercegeteki) Kósa Veronika
 71. Miklós. 1838. Veszprémi Róza
 72. Mária
 73. István. 1906. éi. koppandi (selyei) Foszto Ilka.
 74. László se yet Toinai Róza.
 75. Lujza
 76. Géza a-tól: b-tól: 77. Akos. 1906. éi. Grosz Emma
 78. Róza.

54. László kéméri Tordai Erzsébet. 1725 körül.
 55. Miklós m.-vásárhelyi Erzsényes Sámuel
 56. Péter kőhányi Vadas Mária.
 57. Sándor Hortobágyi Rebeka.
 58. Borbála közép-ajtai (hercegeteki) Kósa Veronika
 59. Éva olaszteleki Kolumbán Mihály.
 60. Anna
 61. Imre farnasi Keczel Borbála
 62. László Sarádi Zsuzsa
 63. Samu Josinezi Klára
 64. Sándor
 65. Júlia komádi Tarsoly Miklós
 66. Rákkel végfalvi Horváth Gáspár
 67. Borbála koppandi Foszto Farkas
 68. Zsigmond harsányi és sárospataki Dobolyi József Harsányi Klára.
 69. Teréz
 70. László közép-ajtai (hercegeteki) Kósa Veronika
 71. Miklós. 1838. Veszprémi Róza
 72. Mária
 73. István. 1906. éi. koppandi (selyei) Foszto Ilka.
 74. László se yet Toinai Róza.
 75. Lujza
 76. Géza a-tól: b-tól: 77. Akos. 1906. éi. Grosz Emma
 78. Róza.

54. László kéméri Tordai Erzsébet. 1725 körül.
 55. Miklós m.-vásárhelyi Erzsényes Sámuel
 56. Péter kőhányi Vadas Mária.
 57. Sándor Hortobágyi Rebeka.
 58. Borbála közép-ajtai (hercegeteki) Kósa Veronika
 59. Éva olaszteleki Kolumbán Mihály.
 60. Anna
 61. Imre farnasi Keczel Borbála
 62. László Sarádi Zsuzsa
 63. Samu Josinezi Klára
 64. Sándor
 65. Júlia komádi Tarsoly Miklós
 66. Rákkel végfalvi Horváth Gáspár
 67. Borbála koppandi Foszto Farkas
 68. Zsigmond harsányi és sárospataki Dobolyi József Harsányi Klára.
 69. Teréz
 70. László közép-ajtai (hercegeteki) Kósa Veronika
 71. Miklós. 1838. Veszprémi Róza
 72. Mária
 73. István. 1906. éi. koppandi (selyei) Foszto Ilka.
 74. László se yet Toinai Róza.
 75. Lujza
 76. Géza a-tól: b-tól: 77. Akos. 1906. éi. Grosz Emma
 78. Róza.

54. László kéméri Tordai Erzsébet. 1725 körül.
 55. Miklós m.-vásárhelyi Erzsényes Sámuel
 56. Péter kőhányi Vadas Mária.
 57. Sándor Hortobágyi Rebeka.
 58. Borbála közép-ajtai (hercegeteki) Kósa Veronika
 59. Éva olaszteleki Kolumbán Mihály.
 60. Anna
 61. Imre farnasi Keczel Borbála
 62. László Sarádi Zsuzsa
 63. Samu Josinezi Klára
 64. Sándor
 65. Júlia komádi Tarsoly Miklós
 66. Rákkel végfalvi Horváth Gáspár
 67. Borbála koppandi Foszto Farkas
 68. Zsigmond harsányi és sárospataki Dobolyi József Harsányi Klára.
 69. Teréz
 70. László közép-ajtai (hercegeteki) Kósa Veronika
 71. Miklós. 1838. Veszprémi Róza
 72. Mária
 73. István. 1906. éi. koppandi (selyei) Foszto Ilka.
 74. László se yet Toinai Róza.
 75. Lujza
 76. Géza a-tól: b-tól: 77. Akos. 1906. éi. Grosz Emma
 78. Róza.

54. László kéméri Tordai Erzsébet. 1725 körül.
 55. Miklós m.-vásárhelyi Erzsényes Sámuel
 56. Péter kőhányi Vadas Mária.
 57. Sándor Hortobágyi Rebeka.
 58. Borbála közép-ajtai (hercegeteki) Kósa Veronika
 59. Éva olaszteleki Kolumbán Mihály.
 60. Anna
 61. Imre farnasi Keczel Borbála
 62. László Sarádi Zsuzsa
 63. Samu Josinezi Klára
 64. Sándor
 65. Júlia komádi Tarsoly Miklós
 66. Rákkel végfalvi Horváth Gáspár
 67. Borbála koppandi Foszto Farkas
 68. Zsigmond harsányi és sárospataki Dobolyi József Harsányi Klára.
 69. Teréz
 70. László közép-ajtai (hercegeteki) Kósa Veronika
 71. Miklós. 1838. Veszprémi Róza
 72. Mária
 73. István. 1906. éi. koppandi (selyei) Foszto Ilka.
 74. László se yet Toinai Róza.
 75. Lujza
 76. Géza a-tól: b-tól: 77. Akos. 1906. éi. Grosz Emma
 78. Róza.

8. *Torda, 1368 (die 9. congregationis.)* Nicolaus vajvoda Transylvanus et comes de Zonuk, possessiones Michaelis filii Jacobi dicti Urkun (Örke) de Tetrech utpote *Tatreh (Detrehem)* et *Thordalaka* simul cum molendinis et pertinentiis cum aliis terris *Szakai (Mező-Szakai)* et *Gyérestaluka* ob malitiosas actus dicti Michaelis, in congregatione nobilium Transylvanie judicialiter amissas et ad manus Vajvodae devenitas, (g.) *Nicolao* filio (e.) *Nicolai* de Gerend ratione proximitatis et vicinitatis pro 400 flor. conferti. (Jos. C. Kemény Reg. Arch. II. 187. 1. 2. pont.)
9. *Küküllővár, 1379. X. 30.* Detrehi Urkun Mihály meggyőződésén arról, hogy *Örkét*, melynek felét visszakapta Gerendi (d.) *Péter* fia (e.) *Miklós* és utóbbinak fiai (h.) *Jakab* és (g.) *Miklós* adták az örkei Zopos Miklós apjának és testvéreinek, s ebbe apja is beléegyezett, János alvajda előtt kijelenti, hogy annak Zopos Miklós által való bírásában többé ő sem ellenkezik. (gr. Teleki cs. oklt. I. 144. sz. 187. 1.)
10. *1398.* Protestatio Joannis filii Joannis de Martonfalva suo ac Ladislai filii sui, nec non (j.) *Nicolai* filii (i.) *Petri* de Gerench (Gerend?) nominibus contra Thomam dictum Lepes de Talpas et alios fratres ejusdem propter indebite occupatas possessionum *Bolgárzeles* et *Almár* vocatarum medietates in Capitulo Varadiensi interposita. (Jos. C. Kemény: Reg. Arch. III. 24. 1. 16. pont.)
11. *1413. körül.* Statutoriae, vi quarum (n.) *Elisabetha* consors Thomae de *Berzevicze*, filia (j.) *Nicolai* de Gerend in portionibus (k.) *Ladislai* quondam de Gerend fratris sui in *Lona*, *Gerend* etc. introducitur. NB. Finis hujus instrumenti lacerum est ideo annus non apparet. (Jos. C. Kemény: Reg. Arch. II. 195. 1. 23. pont — és Turul II. 153. 1.)
12. *1416.* Dna (m) *Margaretha*, uxor Emerici *Bogáthi* filia (j.) *Nicolai* de Gerend, (o) *Joannem* et (p.) *Petrum* filios (k.) *Ladislai* de Gerend ratione quartae partis portionum eorundem in *Egerbegy*, *Szent-Király*, *Keresztúr*, *Gerend*, *Szent-Márton*, *Vajdaszeg*, *Lona* et *Cseked* (Czikud) Cttus. Thorda, — item *M.-* et *O.-Bányabük* Cttus. Clus existentium, coram vajvoda Transylvanie jure prosequens, etsi penes literas Capituli Ecclae. Transylvanie se in dominium dictae quartae partis introduci complanant: dictus (o.) *Joannes* et (p.) *Petrus* pro omni modo ista quarta parte Dnae. *Margarethae* obvenire debente, 4-tam partem possessionis *Szent-Király*, item medietatem possessionis *Cseked* (Czikud) ac tertiam partem totalis solarii, seu proventus ex Camera Thordensi provenientis eidem Dnae. *Margarethae*, ejusque posteris cedunt possidendas. (Jos. C. Kemény Reg. Arch. II. 187. 1., 3. pont.)
13. *1416.* Transactio inter (m.) *Margaretham* consortem Emerici de *Bogáth*, filiam vero condam (j.) *Nicolai* de Gerend uti et ab una, parte autem ab altera (o.) *Joannem* et (p.) *Petrum* filios (k.) *Ladislai* de eadem Gerend velut I. I. in causa, ratione extradando sibi e possessionibus possessionarie in *Egerbegy*, *Szent-Király*, *Keresztúr*, *Gerend*, *Szent-Márton*, *Vajdaszeg*, *Lona* et *Cseked* Thordensi, item in *Magyar-Bányabük* et *Oláh-Bana-bike* vocatis possessionibus Colosiensi Comitatus ingremiatis existentibus congruae portionis ventillare coram Conventu Colos-Monostoriensi Ao. 1416 inita atque celebrata; vi cujus memorati (o.) *Joannes* et (p.) *Petrus* Gerendi pro plenaria jurium antelatae (m.) *Margarethae* Gerendi praespecificatis portionibus praetensorum ac respective jure quoque jam obtentorum ex contentatione diversam portionis ipsorum in praesacta possessione *Szent-Király* habitae medietatem necnon directam aequae medietatem possessionibus *Cseked* portionem scilicet suam integram cum omnibus pertinentiis et tertia parte totalis proventus sibi de Camera suae Majestatis Thordensi singulis annis provenire debenti rementionatae (m.) *Margarethae* Gerendi et ejus successoribus in perpetuum deberunt atque assignarunt. (Jos. C. Kemény Reg. Arch. III. 161. 1., 275. pont.)
14. *Várad, 1418. XII. 8.* Ozorai Pipó levele Bolgár Miklós, *Gerendi* (1.) *Miklós*, Kolozsvári Tamás, Francziás János és Geréb Lászlónak (familiaribus nostris in partibus Transylvanis) czimezve. (gr. Teleki cs. oklt. I. 329. sz. 337. 1.)
15. *1419.* *Donatio* Sigismundi Regis pro (1.) *Nicolao* filio (j.) *Nicolai* de Gerend et ejus haeredibus super possessione *Eurke* in comitatu Thordensi existenti per defectum seminis Petri dicti Szopos de eadem *Eurke* cum jure Regio elargite. (Jos. C. Kemény Reg. Arch. III. 162. 1. 276. pont.)
16. *1440.* Gerendi (?) László említve. (Jos. C. Kemény Reg. Arch. III. 218. 1.)
17. *1450.* Protestatio (3.) *Nicolai* et (?) *Michaelis* de Gerend ex capite violentae pecudum de terreno possessionis *Gerend* abactionis, contra Petrum de Bogath coram comitatu de Kolos interposita. (Jos. C. Kemény Reg. Arch. III. 66. 1. 11. pont.)
18. *1460. körül.* Gerendi (?) *Mihály* említve. (gr. Teleki cs. oklt. II. (pótlék) 5. sz. 414. 1.)
19. *Megyes, 1462. XII. 10.* Gerendi (3.) Miklós és (?) Mihály említve. (gr. Teleki cs. oklt. II. 58. sz. 79. 1.)
20. *Somkerék, 1463. VI. 5.* Gerendi (3.) Miklós és (?) Mihály említve. (gr. Teleki cs. oklt. II. 60. sz. 83. 1.)
21. *1467. VIII. 18.* Gerendi (?) *Mihályt* azon főnemesek között találjuk, kik Mátyás király ellen szövetkeztek és Szentgyörgyi és Bazini János és Zsigmondnak, Elderbach Bertholdnak, s Szapolyai Imre és Istvánnak hűséget és engedelmisséget fogadtak. (Sz. Oklt. I. 171. sz. 207. 1.)
22. *1480. IX. 25.* A kolosmonostori konvent Gerendi (3.) *Miklós* kérelmére átírja Magyar Balázs vajda levelét, melyben a Turiak eladják *Turban* levő földeiket és malmokat Gerendi (3.) *Miklós*nak. (Tört. tár. 1897. 506. 1. 248. pont.)
23. *Kolozsvár, 1487. VII. 19.* Gerendi (3.) *Mikiós* említve. (Sz. Oklt. IV. 668. sz. 12. 1.)
24. *1489.* Gerendi (3.) *Miklós* mint „nobilis vir“ említve. (Jos. C. Kemény: Suppl. Diplomatarium V. 67. 1.)
25. *1497.* Gerendi (5.) *Jakab* említve. (Jos. C. Kemény: Suppl. Diplomatarium V. 180. 1.)
26. *1499. V. 18.* Confirmationales Madislai Regis juxta quas Collationales Ludovici Regis super salutione 200 fl. auri quotannis de Camera Solinari Thordensis propter damna per oneratas naves Salium Duis de Gerend in aggeribus molendinorum illata, Ao. 1378 emanatae, — confirmationalesque Sigismundi Regis de Ao. 1391 ac Mathiae Regis de 1475 de super emanatae, — ad preces (8.) Nicolai, (5.) Jacobi, (7.) Ladislai, (6.) Petri, (12.) Mathiae, — filiorum (3.) Nicelai, filii (1.) Nicolai de Gerend confirmatur. (Jos. C. Kemény: Reg. Arch. II. 188. 1., 4. pont.)

Gyulai Rikárd.

Aranyosszék Iustrája 1642-ből.

(Második közlemény.)

III. Rákos.

Nobiles:

Mahuly Miklós.
Patkó János.
Lászlóffy Péter; fia: Gáspár an. 6.
Öcsce, kivel egy: István.*

Primipili veterani.

Kovachi Gergely; fiai: Bálint an. 8, Gergely an. 4, Péter an. 1.
Öcsce: Kovachi István* vagus.
Gergelyfi András; fia: István an. 1.
Néhai Gombási János; fia: János an. 3.
Szász István, elesett, erőtlén, világtalan, vén ember.
Chyppkés Albert alias Varga.
Chyppkés István.
Öcsce ezeknek: György.*
Chyppkés Thamás; fiai: Mihály,* Boldizsár,* János an. 9.
Vagyas György; öcsce: István.*
Vagyas János; fiai: János,* Barabás an. 9.
Vagyas Péter; fia: János an. 9.
Fodor Antal.
Machkásy István; fia: István an. 11.
Mostoha fia ennek: Gombkeöteó János.*
Székel Boldizsár, fia Miklós,* ennek fia: Istók an. 4.
Székel Márton; fiai: András an. 11; Boldizsár, 8; György 2.
Babos András; fia: Márton an. 3.
Babos Jakab; fia: Gyurkó an. 3.
Chyppkés István senior.
Chyppkés Gergely; fiai: Tamás an. 11; Ferencz an. 3.
Fodor Márton; fiai: István,* Péter,* János an. 6.
Fodor Gergely; fia: János an. 4.
Fodor Tamás.

Recentes Primipili:

Szász András; fiai: Gáspár an. 5; Mihály mensium 6.
Teoreök Mihály; fia: Sándor an. 10.

Litteris nobilitaribus carentes, sed inter equites inservientes:

Néhai Tarnóczy György; fia: Tarnóczy András.

Pedites Pixidarii veterani in Rakos:

Filep István;* Mihály an. 2, Pál an. 4, Sámuel an. 10.
Kis Mihály; fia: András an. 6.
Varga György; fiai: János;* Mihály an. 7.
Varga János; fiai: Péter;* Menyhárt 9.
Kis Ferencz; fia: Istók an. 10.
Varga András.
Chypp Péter.
Öcsce ennek: János.*
Varga István felszegi.
Almási Ferencz.
Létai Miklós.
Vas Márton, veje ennek: Jósza István; fiai ennek: András an. 5, Márton an. 3, István an. 10.
Korlát Ferencz; fiai: István,* András an. 11, Albert an. 3, Ferencz unius mensis.
Kováchi Mihály; fiai: György an. 6, András an. 2.
Öcscei ennek: Kovachy Pál,* Szinden lakik. Kovachi István,* Mészkon lakik.
Baló János.
Öcscei: Baló Thamás,* Jakab an. 10.
Georke Péter; fia: János.*
Márton Péter.
Barla Miklós; fia: Márton an. 4.
Létay János; fiai: István,* Benedek an. 11.
Létay Gergely; fia: Imreh an. 1.

Filep János; fia: Bálint.*

Filepp Márton; fiai: András an. 7, Menyhárt an. 6.
Farkas András.
Korlát István nemesek rézdobossa; fiai: Mihály an. 6,
György an. 3.

Recentes Pedites.

Nagy Márton; fia: Gyurkó mensium 10.
Horváth Mihály; fiai: István an. 9, Miklós an. 6, János an. 1.
Korodi György; fia ennek: János an. 1.
Dobos István, Székel Miklós.

Vagi.

Kovachy István, Szász Gergely nobilis.

Orphani.

Nobilis Borbeli Gergely árvája: Samu an. 9.
Finta Gáspár; fia: Istók an. 11.

Pedites Pixidarii.

Farkas István; fia: Bálint an. 9.
Szabó Mihály; fia: András an. 3.
Kis András árvája: Gáspár an. 11.
Lakatos István; fia: Gyurkó an. 6.
Fodor András; fia: Mihók an. 10.

Mortui post Collustrationem.

Nobiles.

Chyppkés Albert, Chyppkés Mihály, Tharnoczi György.

Pedites.

Hanczáros Tamás, Kis Mátyás, Balló István, Farkas István, Balló János, Almási Boldizsár, Varga Tamás, Kis András, Szabó Mihály.

IV. Felső-Senfalva.

Nobiles:

Moháchi Máté uram Eq. 3.
Teoreok Péter; fiai: János an. 10, Demeter an. 8,
György an. 3.
Tőteori János; öcsje: Ferencz,* néma, nyomorú.

Primipili veterani:

Néhai Szabó Jakab; fiai: Bálint,* András an. 10.
Finta Mihály; öcsje: Péter.*
Finta Jakab; fia: Mihály an. 1.
Demeter Tamás; fiai: János an. 8.
Kosa Péter; fiai: András an. 2, Miklós an. 10.
Mostoha fiai: Sala Márton,* Sala Péter.*
Dijenesy György; fiai: Ferencz an. 4, György an. 2.
Kosa István; fiai: János,* István,* Gergely.*

Recentes primipili:

Kis Mihály; fiai: János an. 11, Ferkó an. 3, Marczy an. 1.
Ennek mostoha fia: Barta Istók an. 6.
Nagy Miklós; fiai: Nagy István,* Nagy János.*
Teorök Bálint; fia: István an. 11.

Litteras nobilitares non habentes, sed tamen inter equites inservientes.

Dobos István; fia: György an. 2.
Kochis Mihály; fia: János.*
Egy Borbély János,* iuravit suae celsitudini.

Pedites pixidarii veterani, in Felső Senfalva:

Bartha János; fia: Mihály an. 8.
Peczi János.

Peczi Gergely; fiai: Mihály; * István an. 1.
 Kovachi Gergely; fiai: Péter, * ennek fiai: Gergely, * István; * András an. 4, Marcsi an. 2.
 Domokosi János; fia: Ferencz an. 2.
 Öcsje ennek: István an. 11.
 Seliem György.
 Bartha Tamás.
 Dippsey György; fiai: (Dipsei) István an. 2.
 Dippsey István.
 Ennek öcsje: Dippsey Mihály, * Pál.*

Recentes pedites pixidarii:

Beke Balázs, Kovachy Gergely veje.
 Nagy Máthé.
 Mátéffy György; fiai: Márton an. 11, István an. 3.
 Nagy Mihály; fiai ennek: András, nyomoru, an. 9, Istók an. 4.
 Nagy János, Kósa Péter vei.
 Nagy János alter, alias Ersekújvári; fiai: János an. 7, Mihály an. 3.
 Nagy alias Thot János.
 Thot János; fia: Mihály an. 12.
 Kochis György, Török Bálint vei.

Inhabiles, claudi, muti:

Töteöri Ferencz, béna, nyomorú.
 Finta János, béna, nyomorú.
 Domokosi Gergely, béna.
 Székely Istók, béna, néma.

Vagi:

Szabó Ferencz, Farkas Ferencz, Nagy István; Nagy János, Nagy Miklós fia. Kuchys János Ajtonba; Demeter István, Kovachy István, Seliem Mihály, Veres Gáspár, kolozsvári szolgál, Mátéfi Mihály, Abrugbányán lakik; Hajdu Péter.

Orfani:

Kovachy Jancsi; Seliem Jancsi.

Mortui post collustrationem.

Nobiles:

Finta Miklós, Szabó Jakab, Finta András, Finta Miklós junior.

Pedites:

Dipsei Pál, Seliem János, Domokosi Ferencz, Kozma István.

V. Mészkeő.

Nobiles:

Dyenesy István.

Primpili veterani:

Mihálffy Tamás; fiai: György an. 11, András, unius.
 Mihálffy János; fia: István an. 3.

Öcsje: Gergely.*

Szabó Márton; fia: András an. 6.

Mihálffy István; fia: György an. 3.

Öcsese ennek: Mihálffy Péter; *

Maray János, * nótelen, Leóvi Gergely szolgálja; Máthé György * szolgál.

Nagy Márton; fiai: György; * Péter an. 8.

Ennek mostoha fia: Egri Istvántól való Egresy * István.

Faggyas András; fia: János, * debilis nyomorú.

Faggyas János; fiai: János an. 11, István an. 5.

Keorkenyi György; fia: Andor 1, mens. 6; Miklós an. 7.

Keorkenyi András; fia: István an. 1.

Chyep Miklós; fia: Boldizsár an. 1.

Pálfi Bálint; * fia: István.*

Nagy István; fia: György an. 1.

Demeter Albert; fia: János, * Mihály an. 10.

Equites litteris primipilaribus carentes, sed inter equites inservientes.

Feyér Ferencz; fia: Bálint an. 9.

Lippay Mihály.

Giulay György.

Horváth György; fia: Mihály an. 3.

Lakatos András; fiai: István an. 11, György an. 5.

Néhai Bodolai János fiai: Bodolay János, * scholába tanuló, János an. 2, András an. 6.

Öcsese ennek: Mihály an. 2.

János Imreh, Chykból; primipilus advena, kiról testimonialist bizonyos arbiterek pecsétí alatt exhibeal; fiai: István an. 2, János an. 6.

Pedites pixidarii Veteres.

Bandi Jakab; fia: György an. 2.

Leori Gergely.

Nagy János.

Nagy Mihály.

Lipay János.*

Gyulai György * mostoha fia nótelen, most Ajtonba szolgál. Nagy György.

Balog János; fiai: Mihály an. 5, János, egy hetüs.

Magyari Gergely; fia ennek: Mihály, anni medii.

Székely János; fia: János an. 4.

Farkas Tamás; fia: János an. 5.

Mostoha fia: György.*

Kovachy István; fia: Istók, nyomorult, dereka szegett. Veress Imreh * mészkeői fiu, Thurban szolgál; öröksége itt vagon.

Guilay István, fia: Mihály an. 8.

Székel István; ennek öcsese János, * Gerenden szolgál.

Inhabiles in Mészkeő.

Nagy Gáspár, erőtlen, vén.

Horváth István.

Faggyas János.

Szász István; fia: Istók, dereka szegett.

Pedites vagi.

Fodor Ferencz, fiai: Fodor Birtalan, Fodor Márton; néhai Novák Farkas mondta jussát Fodor Ferenczhez az atyokhoz a 32. zálogig; egy fogoly elszalasztásáért praetendálta jussát hozzá.

Orphani.

Kis Szász János, fia: Jancsi an. 3, az anyja tartja.

Erdős Boldizsár an. 9; ezt is édes anyja tartja.

Teomeosvári Geczi.

Mortui post collustrationem.

Bodolai Miklós, Máté Ferencz, Erdős János.

VI. Felső-Szentmihályfalva.

Nobiles:

Péntek János.

Lippay András, * Nagy Pál szolgálja.

Somy Mátyás; fia: György, mensium 6.

Primpili veterani:

Mézes Péter; fia: György, an. 8.

veje ennek: Faggyas Lukács.*

Nagy György; fia: Mihály, an. 11.

Nagy István; fia: György.*

Kereszturi György, udvari katona.

Syskó János deák; fiai: János, an. 10; István, mens. 6.

Giulai István, udvari katona.

Horváth Mihály; öcsesei: János, an. 9. István, an. 6.

Szalay István; fiai: Demeter, an. 9; Zsigmond, an. 5.

Turkevi Török János, fizetésen lakik.

Szalay György; öcsese: Mátyás.*

Recentes primipili:

Keserő Péter; fiai: Mihály,* János,* vagus.
Nagy Mihály; öcsce ennek: János,* inhabilis esztelen, pusillus.
Néhai Bernathi István; fiai: György,* István, an. 11.

Equites litteris nobilitaribus carentes, sed tamen ab antiquis inter nobiles equites inservientes.

Syri Mihály; fiai: András;* János, an. unius, mens. 6.
Szalai László; fiai: Mihály, an. 11, László, an. 6, Ferencz, an. 1.
Pungrác Márton; fiai: Pungrác István,* Pungrác Márton;* Gyurkó, an. 11.
Szabó György.
Eordeg János.
Kozák István; öcsce: Mihály, iskolában tanul Küküllő-vármegyében.
Kovachi Mihali; fiai: János, an. 11, Bálint, an. 10, Péter, an. 6.

Néhai Seres Mihály; fia: Seres István.*
Kozlári Péter; fiai: György;* Peti, an. 9.
Komiáti András (fizetésen lakik); fiai: András, an. 10, István, an. 6.
Tott János; fiai: István, an. 8, János, an. 1.
Balog Mihály; fia: György, an. 5.
ennek mostoha fia: Vargyasi János, an. 5.
Bithai Máthé; fia ennek: György, an. 9.
Nagy Miklós; fiai: István, an. 11, Gáspár, an. 8, Mihály, an. 4.
Vaida Györgyné asszony pretendálja jussát hozzájuk.
Szalai Miklós; világtalan ember; fiai: András, an. 6, Mihály, an. 3.
Árkosi János; fiai: Miklós, nyomorú, guttátütött; János, an. 9.
Orbázi Máthé.
Tatár János, thordai kamaraházhoz való szolga; fia: Miklós, an. 2.
Néhai Henning István* nemes ember; fia: Mátyás, an. 9.

K. Weress Sándor.

A csikszentsimoni Endes család levéltára.

1544—1659.

V. közlemény.

109. Monora, 1635. szept. 25. Rákóczy György bizonyítja, hogy csikszögödi Egyed Mihály peres ügyeinek védelmezésére előtte szentkirályi Bors György, Szilágyi Benedek, fitódi Literati Ferencz és mártonfalvi László Mártont ügyvédül vallotta.

(Eredeti. Papiros, féliven. Pecsét letörött.)

110. Hely nélkül. 1635. nov. 1. (circa festum Sanctorum omnium.) Hosszúaszói Benedek Ferencz és Pál, pálfalvi Sándor Benedek és sztsimoni Beke János perbe idézik csicsói Péchi Farkast pálfalvi örökségük miatt.

Felperesek leszármazásukat így adják elő: Csikszékben, Pálfalván vagyon egy László Bálint nevű ember, ki mincünk ilyen vér atyánk fia, hogy László Bálintnak az atyja Lukács László és Lukács Ferencz egyik (testvérek!) voltak. Lukács Ferencz fia Benedek, item Benedek fia Ferencz és Pál mi actorok. Item Lukács László leánya volt Sándor Ferenczné Erzsébet, ki László Bálinttal egy (testvér!) volt; én (Sándor Benedek) fia vagyok.*

(Eredeti. Papiros, féliven.)

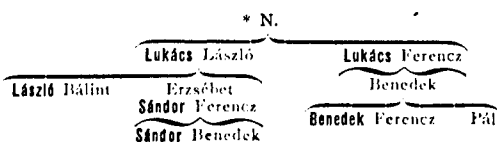
111. Szenttamás, 1635. nov. 4. Szenttamási Sajgó Ferencz és Bőjte Pál jelentik Csikszék főtiszteinek, hogy alsócsernátoni Damokos Istvánné Lázár Judit kérésére Szenttamáson lakó Szekeres Mátét harmadnapra a derékszék elé idézték.

(Eredeti. Papiros, negyediven. Kivül gyűrűpecsétetek nyomaival.)

112. Hely nélkül. 1635. decz. 13. (circa festum sancta Lucia virginis.) Szentgyörgyi Dánél Márton és Mátyás perbe idézik hidvégi Mikó Józsefet a néhai Mikó Ferencz által hatalmasul elfoglalt szentgyörgyi örökségek miatt.

(1733. ápr. 17-én Czikó László esiki jegyző által kiadott hiteles másolat.)

113. Hely nélkül, 1635. decz. 13. (circa festum sancta Lucia virginis.) Mártonfalvi Pánczélós István és Balás perbe idézik hidvégi Mikó Józsefet, mert néhai Mikó Ferencz a mártonfalvi határban a többek között

az ők földükre is ráépítette Mikóújvárat s őket sem pénzzel, sem másként ki nem elégítette.

(1733. ápr. 17-én Czikó László esiki jegyző által kiadott hiteles másolat.)

114. Mezőmadaras, 1635. (datum kiszakadva.) Szentrontási Tőkés Tamás és sámsondi Gál Péter jelentik a fejedelemnek, hogy Faragó András peres ügyében tanuvallatást tartottak.

(Eredeti. Papiros, egy és fél iven. Kivül gyűrűpecsét némi nyomaival. Igen szakadozott állapotban.)

115. Nagyteremi, 1636. júl. 21. Lőrinczfalvi Körösi János marosszéki főhadnagy és fintaházi Keresztély János bizonyítja, hogy Petki Farkas egyik jobbágyaért, Bajka Opráért Szilvási Boldizsárné és Kár István szilvási és szőkefalvi jobbágjai 40 frtig kezességet vállaltak.

(Eredeti. Papiros, féliven. Alján két, sárgaviaszba nyomott gyűrűpecsét.)

116. Gyulafejérvár, 1636. aug. 22. Rákóczy György megparancsolja Geréb Györgynek, hogy Csomortánban lakó Csizmadia Bálintné javaiba jogtalanul beültetett embereit „hányassa ki.”

(Eredeti. Papiros, egész iven. Kivül kancelláriai középpecsét.)

117. Segesvár, 20. (a kelet hiányos.) Rákóczy György bizonyítja, hogy előtte szacsvai Lajos János peres ügyének védelmezésére taplóczi Lázár Pál, somlyói Literati Tamás, Markos Lőrincz és csicsói Salati Balást ügyvédül vallotta.

(Eredeti. Papiros, féliven. Alján kancelláriai középpecsét. Az irat-da hiányzik. A keletből csak «[civitate nostra Segesvár, die vigesima mens[is]]» maradt meg.)

118. Gyulafejérvár, 5. (a kelet hiányos.) Rákóczy György bizonyítja, hogy Damokos Istvánné, Lázár Judit peres ügyeinek védelmezésére Gurzó Gergely és Máté, Sajgó Ferencz, Tamás János, Barabás , szentdomokosi Kovács Sándor, Abrán János, rákosi Pesti [Mártont] ügyvédül vallotta.

(Eredeti. Papiros, féliven. Alján kancelláriai középpecsét. Az irat-da hiányzik. A keletből csak «Datum Albae Juliae die quinta mens[is]]» maradt meg.)

119. Szentdomokos, 1637. febr. 20. Dánfalvi Péter János és István jelentik a fejedelemnek, hogy alsócsernátoni Damokos István és neje Lázár Judit Köményes havas feletti peres ügyében tanúvallatást tartottak.

(Rákóczy György 1639. jan. 31-ki hiteles átiratában. L. 127 sz. alatt.)

120. Csikszttamás, 1637. máj. 3. Csikszttamási Gurzó János assessor és sztdomokosi Sándor Jánocs jelentik a fejedelemnek, hogy parancsára alcsernátoni Damokos Istvánné, szenttamási Lázár Judit érdekében bizonyos szttamás földek felől tanúvallatást tartottak.

(Eredeti. Papiros, egész iven. Kivül sárgaviaszba nyomott gyűrűpecséttel.)

121. Bacza, 1637. jul. 29. Csikszentléleki Vitos Péter, taploczai Márton János és rettegi Bakai Dániel bizonyítják, hogy köpeczi Gus Bálint és Nagy Bálint kezességet vállaltak Mikó Józsefné, Macskási Ilona Fagygyas György nevű jobbágyáért.

(Eredeti. Papiros, féliven. Alján három, sárgaviaszba nyomott gyűrűpecsét.)

122. Gyulafejérvár, 1637. szept. 12. Rákóczy György elrendeli alsócsernátoni Cseh Péter és Bálint, Literati Molnár István, Kelemen Dániel, Csiki György, albisi Bod János és István, szenttamási Gurzó János és Gergely, Sajgó Ferencz, rákosi Kelemen Mihály, Pesti Márton, szentgyörgyi Barla Péter, Gábor István, Szabó Miklós, Kasza Péter és Kelemennek, hogy alcsernátoni Damokos István és Kelemen György ügyében tartsanak tanúvallatást.

(Eredeti. Papiros, egész iven. Alján kancelláriai középpecséttel.)

123. Gyulafejérvár, 1637. szept. 27. Rákóczy György bizonyítja, hogy *szenttamási* Damokos Istvánné, Lázár Judit peres ügyeinek védelmezésére szentdomokosi Sándor János, Barabás György, Literati János, szenttamási Sajgó Ferencz és dánfalvi Lukács Pétert ügyvédül vallotta.

(Eredeti. Papiros, féliven. Alján kancelláriai középpecsét.)

124. Hely nélkül, 1638. febr. 19. Zsögödi Mikó János az ellene Mikó József özvegye Macskási Ilona által indított perben ellenvetéseket tesz.

(Fogalmazvány, féliven)

125. Gyulafejérvár, 1638. ápr. 28. Rákóczy György bizonyítja, hogy alsócsernátoni Damokos István és neje Lázár Judit peres ügyeinek védelmezésére madefalvi Cserei Mihály, Antal János, dánfalvi Lukács Péter, szenttamási Sajgó Péter, szentdomokosi Barabás György, Sándor János, alsócsernátoni Literati Molnár István, Rákosi Péter és András és Literati Györgyöt jelölték meg.

(Eredeti. Papiros, féliven. Alján kancelláriai középpecsét.)

126. Hely nélkül, 1638. decz. 15. Péter Andrásné a Balás Mihály által indított pert (l. 86. sz. alatt) magára szállította.

(Kovács Tamás csiki jegyző által 1778. jul. 16-án hitelesített jegyzőkönyvi kivonat.)

127. Segesvár, 1639. jan. 31. Rákóczy György alsócsernátoni Damokos István és neje Lázár Judit részére hitelesen átir és kiad négy régibb keletű oklevelet.
a) Kis-Egrestő, 1609. (feria tertia proxima post Dominicam palmarum) Báthori Gábor bizonyítja, hogy szenttamási Lázár János jogainak védelmezésére

vacsárcsi Fejér Máté, szentmihályi Sándor Péter, Bartalis Ferencz, Kosa László, csicsói Kosa Balázs, szentdomokosi Péter Kálmán, István Keresztély, Literati Miklós, jenőfalvi Markos Pál és madarasi Borbély Istvánt ügyvédül vallotta.

b) Lásd 58. sz. alatt.

c) Gyulafejérvár, 1630. decz. 28. Rákóczy György bizonyítja, hogy alsócsernátoni Damokos István és neje Lázár Judit jogaik védelmezésére mezőmadarasi Borsos István, jobbágyfalvi Tóth János és István, gálfalvi Markodi György, Ozdi Miklós, pókai Sárosi János, Pókai Miklós, Literati Ferencz, dánfalvi Péter István és János, Lukács Péter, csiksztmihályi Sándor Péter, rákosi Kelemen Mihály, madarasi Borbély István, alsócsernátoni Kovács István, Molnár Miklós, Rákosi Demeter, felsőcsernátoni Kovács György és Literati Mártont ügyvédül vallották.

d) Lásd 119. sz. alatt.

(Eredeti. Papiros, 270 × 31 cm. Alján vörös viaszba nyomott kancelláriai közép pecsét.)

128. Csikszenttamás, 1639. szept. 4. Szentdomokosi Sándor János és Kovács Sándor jelentik a fejedelemnek, hogy alsócsernátoni Damokos Istvánné, Lázár Judit érdekében György Tamás jobbágysága felől tanúvallatást tartottak.

(Eredeti. Papiros, féliven. Kivül két, sárgaviaszba nyomott gyűrűpecsét.)

129. Szenttamás, 1639. nov. 10. Szenttamási Sajgó Ferencz és Csák Ferencz szttamási iskolamester bizonyítják, hogy szenttamási Szekeres György minden örökségét átengedte élethossziglan Damokos Istvánné Lázár Juditnak.

(Eredeti. Papiros, negyediven. Alján két, sárgaviaszba nyomott gyűrűpecsét.)

130. Szentmihály, 1640. jun. 27. Pesti Márton hites jegyző tanúvallatást tart zsögödi Egyed Jánosnének Imreh János elleni zálogos peres ügyében.

(Eredeti. Papiros, negyediven. Alján sárgaviaszba nyomott gyűrűpecsét.)

131. Hely nélkül. (Csikszenttamás) 1640. aug. 10. Jenőfalvi Pál János, szenttamási Molnár Mihály és szentdomokosi Sándor Diák bizonyítják, hogy Damokos Istvánné ismételtlen megegyezett moldovai Csizmadia Mártonnal, hogy az ő földéről nem fog eltávozni.

(Eredeti. Papiros, féliven. Alján 3, sárgaviaszba nyomott gyűrűpecséttel.)

132. Kolozsvár, 1640. szept. 9. Rákóczy György elrendeli csikszentmihályi Kosa Imre, Balás Imre, szenttamási Török Mihály, Sajgó Ferencz, szentdomokosi Tamás János, Sándor János, Barabás György és T. Sándornak, hogy *szenttamási* Damokos István ügyében tartsanak tanúvallatást.

(Eredeti. Papiros, féliven. Alján kancelláriai középpecsét.)

133. Hely nélkül. 1640. Szentkirályi Bors Tamás, Benedek István és szentimrei Gál Ferencz szentimrei Farkas Péternek Veres Mihály elleni peres ügyében tanúvallatást tartanak.

(Eredeti. Papiros, egész iven.)

Sándor Imre.

TARTALOM: Dr. Endes Miklós: Az úri hatóság fejlődése 1848-ig. — Kelemen Lajos: Bodoki Mikó Miklós családi krónikája. — Gyulai Rikárd: Adatok a Gerendi család történetéhez. — K. Weress Sándor: Aranyosszék Iustrája 1642-ből. — Sándor Imre: A csikszentsimoni Endes család levéltára. 1544—1659.